

له بلاو کراوهکانی مالپه‌ری به‌ههشت

حهقيقه‌تى

جه‌زنى ئالنتاين

(رۆزى خوشەويستى !)

ئامادەكردنى

هاوار عبداللە

مالپه‌ری به‌ههشت

ba8.org

مالپه‌ریكى ئىسلامى زانستى پەروەردەبى يە و لەپىتناو بلاوکردنەودى ئەو ئىسلامەيە كە سەلەھى
صالح - پىغەمبەرلى خوا (صلى الله عليه وسلم) و ھاوەللانى (رضي الله عنهم) لەسەرى بۇون -
وە سەر بە هىچ گروپ و لايەنلىكى حىزبى نىه.

مالپه‌ری به‌ههشت

ئەو کتىب و بابەت و لېكۆلىنەوە شەرعىيانە بلاو دەكتەوە كە دېنە ھۆى:

۱. شارەزاکىرنى موسولمانان و پەروەردە كىرىنيان لەسەر رىيگا راستەكمى ئىسلام، ئەمەش دەستەبەر دەبىي بە گەرانەوە بۆ پەيرەوە رەسمەنە كەمى ئىسلام، كە بىرىتى يە لە قورئان و سوننەت، بە تىيگەشتىنى پېشىن و پېشەوايانى ئومەمەت.

۲. پاڭ كىرىنەوە بىرباواھر و رەوشتى موسولمانان، لە دىارەدا كانى شىرك و كوفر و تاوان.

۳. پالاوتىن و تەصفىيە كىرىنى ئايىنى ئىسلام لە بىدۇھە و بۆچونە داھىنراوه كان.

۴. وريا كىرىنەوە موسولمانان لە شوينەوارى خراپى ڕيوايهتە لواز و هەلبەستراوه كان.

۵. پتەو كىرىنى برايەتى يە كى راستەقىنە لەسەر بناغە فراوانە جىنگىرە كەمى ئىسلام و نەھىشتن و كەمكىرىنەوە دەمارگىرى مەزھەبى و حىزبى.

ئامانچمان:

ئاشناكىرنى كۆمەلگايە لە ئىسلامى رەسمەن و دروستكىرنى تاك و كۆيەتى بۆ تىيگەشتىن لە سەرچاوه كانى كە بىرىتىن لە قورئانى پىرۆز و سوننەتى صەحىح و ئاشكراكىرنى ئەو شتانەي كە نامۇن بە ئىسلام و خراونەتە نىيويەوە بە چەندىن دەستەۋاھى دەنگ و رەنگ و نوسراوى لە بوارەدا كىرىنەوە بىرباواھر و رەوشت و ئاكار و پەروەردە و زانست و پىشىكى و گەشەي كۆمەللايەتى.

خودايىه داوات لى دەكەين دامەزراومان بىكەيت ، و تەوفىقمان بىدەيت بۆ ھەر كار و گۈفتارىكى جوان و چاڭ بەو شىۋىيەيى كە خۆت لىيى راژيت.

ستافى مالپه‌ری به‌ههشت

بسم الله الرحمن الرحيم

إِنَّ الْحَمْدَ لِلَّهِ نَحْمَدُهُ وَنَسْتَعِينُهُ وَنَسْتَغْفِرُهُ وَنَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ شَرِّ وَرْأِنَا
وَمِنْ سَيِّئَاتِ أَعْمَالِنَا مِنْ يَهْدِهِ اللَّهُ فَلَا مُضْلِلٌ لَّهُ ، وَمِنْ يَضْلِلُ فَلَا هَادِيٌ لَّهُ وَ
أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ ، وَأَشْهَدُ أَنْ مُحَمَّداً عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ
... أَمَا بَعْدُ : لَهُمْ چەند سالەي دوايى لە نىتو لاوانى كوردى موسىلمان
نەخۆشىيەكى نۇر ترسناك بىلاو بۇوهتەوھ ئەتوانم بلىم لە (ئايىز)
رسناكتىرە ، چونكە رېتگا خۆشكەرە بىلاوبۇونەوھ ئايىز و خراپتىريش ،
ئەويش نەخۆشى بەشدارى كردنه لە جەزئى كانى گاورد و خاچ پەرهستان كە
ھەموو زىندۇو كردنه وەيە بى داب و نەرىيەكانى داۋىيىن پىسىي و فەوتان و
فەسادى ئەخلاقى ، بۆيە دەبىنин لە جەزئى پەمەزان و قوربان تا نىوەرق
ئەخەون كەچى لە جەزئى (ۋالنتاين) ھەر لە بەرە بەيانەوھ بەخەبەرن و تا
نىوەشهو نامە ئە گۈرنەوھ و ئاھەنگ ئەگىپن و پىرۇزبائى لە يەكتىر ئەكەن
ئەمەش لە كەش و ھەوايەكى پىلە تاوان و شەھەوھت بازى و داۋىيىن پىسىي و
كەوتىنە شوين شەھەوھت . بۆيە زۆر بەئاسانى دوزمىنانى خوا بە ناوى
خۆشەويىستى مىشك و دلى لاوە كانمانيان داگىر كردووھ تا ئەو پادھيەي
خەريکە بنەوابى ئايىنەكەي خۆيان لە ياد ئەچى كە لە سەر بنەماي

خۆشەویستى بىنیات نزاوه ، تا واى لىھاتووه له (۱۴ / ۲) ئى هەموو سالىڭ
بەبىٰ ئەوهى هىچ شىتىك سەبارەت بە حەقىقەتى قىزەوەنى ئەم پۇزە بىزانن
جەزىن ئەگىپن و خۆشحالى دەرئەبىن ، بۆيە موسىلمانى بەپىز بەرلەوهى (
ۋالنتاين) بەجەزىن بىزانيت ، و بەشدارى بکەيت ، ئەم نوسراوه بخويىنه وھ بۆ
ئەوهى حەقىقەتى پۇزى ۋالنتاين بىزانيت ، پاشان خۆت بەرپرسى لەو
بېپارەئەيدەيت ! ! !

حەقىقەتى رۇزى (ۋالنتاين)

(ۋالنتاين) يان وەك ناويانلىقاوه (پۇزى خۆشەویستى جىهانى !)
يەكىكە لە جەزئەكانى رۇمانە بت پەرسەتكان كە نزىكەى پىش (۱۷) سەدە
باو بۇوه لايىان ، كە برىتى يە لە گۈزارشتى كردن لە خۆشەویستى يەكى بت
پەرسەتكى كۈن ، وە سەبارەت بەم پۇزە چەندىن ئەفسانە گىپىدراؤھەتەوھ كەلائى
رۇمانەكان بەردەواام بۇوه تا دواى گەشتىروھەتە خاچ پەرسەستان ، لەوانەش :

يەكەم : رۇمانەكان پىييان وابو كەوا (رومليوس) دامەزىتەرى (رۇما
) بە منالى گورگىك شىرى پىداوه ، لەگەل ئەم شىر پىدانە ھىز و بىركىنە وھ
و پا جوانى پى بەخشىوھ . بۆيە رۇمانەكان لە ناوەپاستى ھەموو مانگى (فبراير) يىك لە ھەموو سالىڭ جەزئيان دەگىرما .

لە داب و نەريتائىنەي هەيان بولە و پۇزەدا يان مەراسىمىي ئە و پۇزە
 برىتى بولو لە سەرپىرىنى (سەگ و بىزىك) پاشان دوو لاۋى بەھىز و چوار
 شانە جەستەي خۆيان دەگرت لە خويىنى ئە و سەگ و بىزە سەرپراوه ،
 پاشان خويىنەكەي جەستەيان بە شىر دەشۇرد ، پاشان كۆمەلېك زۇر لە
 خەلکى لە پى ئە و پەسمىيکى گەورە بەپى ئە كەوتىن و ئەم دوو لاۋە پىشى
 هەموويان دەكەوتىن و بە رىگە و بانە كاندا گۈزەريان دەكىد ، ئەم دوو لاۋە
 هەرييەكە و پارچە پىستەيەكى بە دەستە وە ئەبۇ دەيان سوی بە وەيى كە پىيى
 دەگەشتىن ، ئافرەتە پۆمانە كانىش وە كو پىشوارىيەك خۆيان بەر ئە و سوينە
 دەخست ، چونكە باوهەريان وابۇ ئەم كارە چارەسەرى نەزۆكى يە ، ئەمەش
 ھاوهەل بېياردانە بۆ خوا چونكە چارەسەرى هەموو گرفت و نەزۆكىيەك تەنها
 لاي خواي پەروەردگارە . هەرەركە پەروەردگار ئە فەرمۇي : ﴿يَهُبْ لِنْ يَشَاءُ
 إِنَاثًا وَيَهُبْ لِنْ يَشَاءُ الذُّكُورَ * أَوْ يُزَوْجُهُمْ ذُكْرًا نَا وَإِنَاثًا وَيَجْعَلُ مَنْ يَشَاءُ
 عَقِيْمًا﴾ (الشورى : ٤٩ - ٥٠) واتە : بە هەركە سېيىك كە خۆى ويىستى لە سەر
 بىت تەنها مىيىنە (كىچ) ئە بە خشىت و بە هەركە سېيىك كە خۆى ويىستى
 لە سەر بى تەنها نىرىنە (كورپى) پى ئە بە خشى يان ئەگەر بىلەوى كىچ و

كۈپىان پىيىكە وە ئەداتى وە ويىستى لە سەر بىيىت ھەركەسىيىك نەزۆك بىيىت
نەزۆكى ئەكەت .

دۇوھم : رۇمانە كۆنەكان لە سەردەمى بىت پەرسىيىدا خۆشحالىيان دەر
ئەبرى بۇ جەزنىك كە پىيى دەوترا جەزنى (لوبىكىلىيا) وە لەم جەزندە
قوربانىيان سەر ئەبپى بۇ (خوا كانىيان) كە برىيتى بون لە چەند (بىتىك) ، وە
پېيىان وابوو ئەم (بىتانە) لە خrapyە و شەپ ئەيانپارىزى ، كە ئەمەش بەھەمان
شىيەه ھاولە بېپىاردانە بۇ پەروھەرگار چونكە پەروھەرگار ئەفەرمۇى : ﴿ وَإِنْ
يَمْسَسْكَ اللَّهُ بِضُرٍّ فَلَا كَაشِفَ لَهُ إِلَّا هُوَ وَإِنْ يُرِدْكَ بِخَيْرٍ فَلَا رَادَ لِفَضْلِهِ
يُصِيبُ بِهِ مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَهُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ﴾ (يۇنس : ۱۰۷) واتە :
ئەگەر خوايى پەروھەرگار بىيەويى زيانىكت توش بى ئەوا كەس ناتوانى پېڭىرى
بكا لە توش بۇونت جىڭە لە خۆى وە ئەگەر ويىستى لە سەر بى چاكە يەكت
توش بى ئەوا كەس ناتوانى پېڭىرى بكا لە وەى خوا بۆتى ئەننەرى
سىيەم : لە سەردەمى فەرمان پەوايى ئىمپراتۆرى رۇمانى (كىلوديۆسى
دۇوھم) لە سەددەمى سىيەمى زايىنى خاچ پەرەستى گەيشە رۇمانەكان .

ئەم ئىمپراتورە ژن ھىنانى لە لاوهكان قەدەغە كرد بە بىيانوى ئەوهى ژن ھىنان سەر قالىان ئەكەت لە شەرانەى كە دەيکات وە بە بىيانووی ئەوهى لاوهكان ئارام گرتنيان زۇر ترە لە خىزان دارەكان. بەلام (قەشە ۋالنتاين) بەرگرى لەم بىيارەى ئىمپراتور كرد و گىرىبەندى ژن و مىردايەتى (عقد الزواج) ئى سەربازەكانى بەدىزىيەوە لە كەنيسەكەيدا دەكىد ، پاش ئەوهى ئىمپراتور بەم كارەى زانى داوابى لېكىد (ۋالنتاين) واز لە خاچ پەرهستى بەھىنى و خواكانى پۇمان بېپەرهستى بەلام (ۋالنتاين) ئەم داوابىيەى رەت كرددەوە ، بۆيە لە پۇزى (١٤ فبراير) ئى سالى (٢٧٠ م) شەوى جەزئى (لوبىركىلىيا) لە سىدارە درا ، لەو پۇزەوە نازناوى (قديس : قەشە) يان پىيە نا ، بۆيە خاچ پەرسىان لە جەزئى (لوبىركىلىيا) بە هۆى پۇزى لە سىدارە دانى (ۋالنتاين) جەزئيان دەگىپا ، دواتر جەزئەكە ناونرا (ۋالنتاين) وە كردىيانە پۇزىك بۇ زىندۇو پاڭرتى يادى (ۋالنتاين) كە لە پىتاو مانەوە لە سەر ئائىنى خاچ پەرهستان لە سىدارە دراوه . خوابى پەروەردگارىش ئەفەرمۇئى : ﴿وَمَنْ يَتَّخِذُ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِيَنًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ﴾ (سورة آل عمران: ٨٥) . واتە : ھەر كەسىك

جىڭ لە دىنى ئىسلام شوينى دىنىيکى تر بىكەۋىت ، ئەوه لىيى وەرناكىرىت ، و
لە پۇزى دوايدا لە زەرەرمەندان دەبىت

ۋالنتاينىش لە پىتىناو مانەوە لە سەر ئايىنى خاچ پەرەستان لە سىدەرە
دراوه كە عىسى مەسیح بە خوا ئەزانى (خوا پەنامان بىدات)

چوارم : ئەم ئەفسانە يە ئەلى پاش ئەوهى (ۋالنتاين) خرايە
بەندىخانە لە زىنداندا چارەسەرى كچى پاسەوانى بەندىخانە كەى كردووھ و لە¹
كويىرى پىزگارى كردووھ ، پاشان عاشقى كچەكە بۇوە و لە پۇزى لە سىدەرە
دانى نامە يەكى بۆ خۆشەويسىتە كەى ناردووھ لە كۆتايى نامە كەى دا
نوسيويەتى (المخلص فالنتاين) بۆيە پۇزى لە سىدەرەدانى كرايە پۇزى
خۆشەويسىتى بە بىيانوى ئەوهى لە پىتىناوى خۆشەويسىتى لە سىدەرە دراوه .
ئەمە لە كاتىكدا تەنانەت لە ئائىنە كەى خۆيشيان عشق و خۆشەويسىتى بۆ
قەشەكان قەدەغە يە بەلكو ئەبى تواناكانيان لە خزمەتى كەنيسەدا بەكار
بەپىن ، كەچى ۋالنتاين تەنانەت سەرپىچى لە بنەماي ئائىنە كەى خۆيشى
كردوھ .

پىنچەم : ئەلى پاش ئەوهى پرسىyar لە (ۋالنتاين) ئەكەن سەبارەت
بە خواي رۇمانىيەكان (عطارد) ئى خواي بازىگانى و رەوانبىيىتى و فىيلى و

دزى و (جوبيتىر) كە گەورەي خواكانى پۇمانىيەكانە ، لە وەلامدا (ۋالنتايىن) ووتويىتى : ئەم خوايانە درووست كراوى مرۆڤن بەلكو خواى حەق (عيسى مەسيحە) - خواى پەروەردگار پەنامان بىدات - لە سەرئەم وەلامەي لە سىيدارە دراوه . ئەمەش ھاوهل بېپارادانىكى ئاشكرايە . وەلامەكەي عيسى مەسيحىش - عليه السلام - بەھىز ترىن بەلكەيە بۆ بە درۆخسەتنە وەھاوهل بېپارادەران و خاچ پەرسىستان ھەروەك خواى پەروەردگار ئەفەرمۇي : ﴿ وَإِذْ قَالَ اللَّهُ يَا عِيسَى ابْنَ مَرِيمَ أَنْتَ قُلْتَ لِلنَّاسِ أَنَّكُنْدُونِي وَأَمِّي إِلَهٌ إِنْ مِنْ دُونِ اللَّهِ قَالَ سُبْحَانَكَ مَا يَكُونُ لِي أَنْ أَقُولَ مَا لَيْسَ بِي بِحَقٍّ إِنْ كُنْتُ قُلْتُهُ فَقَدْ عَلِمْتَهُ تَعْلُمُ مَا فِي نَفْسِي وَلَا أَعْلَمُ مَا فِي نَفْسِكَ إِنَّكَ أَنْتَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ * مَا قُلْتُ لَهُمْ إِلَّا مَا أَمْرَتَنِي بِهِ أَنْ اعْبُدُوا اللَّهَ رَبِّي وَرَبِّكُمْ ﴾ (المائدة: ١١٦-١١٧)

ناوهپۈكى ئايەتەكەش پۇون و ئاشكرايە كە خواى بالادەست لە پۇزى قيامەت دا بە عيسىي كورپى مەريم ئەلى : تۆ بە و خەلکەت گوت كە لە جياتى خواى تاك و تەنها خۆت و دايىت بىكەنە دوو خوا ؟ ! عيساش دەلى : خوايە من ھەميشه تۆ بە بەرز و بلند پائەگرم و ھەركىزىش بۆ من ناشى

شىتىكى نارپاست و نا شىياوى وا بەرامبەر تو بلىم ئەگەر ئەو قىسە يەم كردى بى
شك خۆت دەزانى و هەرچى لە ناخى من دايىه تو ئەيزانىت چونكە بەپاستى
تەنها هەر خۆتى بە ھەموو نادىارەكان و پەنهانىيەكان زاناي چىت فەرمان پى
كردوم منىش ھەر ئەوهەم پى گوتون ، پىم وتون : كە تەنها هەر (الله)
بېرىستن كە پەروەدگارى من و ئىيۇھېشە .

شەشەم : لە پۆزى (۱۴ / ۲) ى ھەموو سالىك رۇمانى يە كۆنەكانى
دانىشتىو دىيەاتەكان ناوى كچانى دىيەاتەكەيان دەنوسى و دەيانخستە نىيۇ
سەبەته يەك ، پاشان وەك تىرو پىشك ھەر كورپىك دەستى دەبرد و پارچە
كاغەزىكى لە سەبەته كە دەردەھىتىنَا ناوى ھەر كچىكى لە سەر بوايە دەبوھ
خۆشەويىستى تا سالى داهاتوو لە گەلیا ئەبۇو ، بۇ ئەم مەبەستەش كارتىكى
بچوکى بەديارى بۇي ئەنارد كە لە سەرى دەنوسرا (بسم إلە الام أرسلى لك
هذه البطاقة) واتە : بەناوى خواى دايىكەوھ ئەم كارتەت بۇ دەنيرىم .

حەوتەم : پاش ئەوهى خاچ پەرسى لە ئەوروپا بىلەو بۇھەن دەندى لە
قەشەكان بىنيان ھېشىتا لە كۆمەلېك لە دىيەاتەكانى ئەوروپادا داب و
نەريتەكانى رۇمانىيە بىت پەرسەكان لە نىيۇ لاوه كانىيان ھېشا ھەرباوه ، كە
برىتى بۇو لە نوسىينى ناوى كچەكان لە سەر كاغەزى بچوک و پاشان وەك تىر

و پىشك ناوى ھەر كچىك بۇ ھەر كورپىك دەربچوایە ئەوه دەبۈوه خۆشەويىسى تا سالى داھاتوو ، دىسانەوە دوبارە ئەكرايمەوە ، وە گۆرينى ئەم داب و نەريتە ئاسان نەبو بە لايانەوە بۆيە بېپياريان دا پستەي (بسم إله الام) بگۈن بۇ ناوى (قەشە ۋالنتاين) ، چونكە هيئماي خاچ پەرسىتى يە و بەھۆيەوە زىاتر لاوان پەيوەست دەكەن بە خاچ پەرسىتىيەوە . دواتر ناويان لىئا جەزنى (ۋالنتاين) .

تىپىنى : (قەشە ۋالنتاين) ناوىيکە پەيوەست بۇوه بە كەسىك لە قوربانىيەكانى كۆنلى كەنيسەي خاچ پەرسىستان . و تراوىشە دووكەس بۇونە . ئەم كەسە (ۋالنتاين) لە ژىير كاريگەرى ئەشكەنجهى سەركىرەتى (قوطىي : گلوديوس) لە رۆما مىددۇوه ، ئەمەش نزىكەي سالى (٢٩٦) ئى زايىنى وە لەو شوينەيە مىددۇوه لە سالى (٣٥٠) لە رۆما كەنيسەيەك بىنیات نراوه بۇ بەرز پاڭىرنى يادى (ۋالنتاين) .

بەم شىّوه يە ئەم رېڭىز كرايمە جەزنى و لەگەل بەسەر چونى كات ئەم جەزنى لە چەمكىكى بىت پەرسىتىيەوە گۆپا بۇ چەمكىكى خۆشەويىستى ئەفسانەيى ، كە گوزارىشت لە خوشەويىستى يەكى دروست كراو ئەكات لەم

كارهش (چهشە ڦالنتاين) كراوه به نمونه‌ي بالاى خوشەويسى و خوبه‌خت
كردن ، هروه‌ها كراوه به هئيماي بانگه‌شه كردن بو خوشەويسى و ئاشتى .

هروه‌ها ئەم جه‌ڙنه ناسراوه به (جه‌ڙنى خوشەويسى) و (جه‌ڙنى ڦالنتاين) و ... هتد ، چونكە پييان وايه که (ڦالنتاين) شەفاعه‌ت
دھرى خوشەويسىيانه !!! بى ئاگا لەوهى که له قيامه‌تدا ڦالنتاين
پيشه‌وايانه بهره‌و ئاگرى دۆزه‌خ .

ئەم سه‌باره‌ت به حهقيقه‌تى ئەو رۆژه‌ى که ناوى ليئراوه جه‌ڙن و
نوربەي خەلک و موسىمانان به جه‌ڙنى ئەزانن !!! که هيچ بنه‌وايه‌کى نيه ،
بنه‌وايشى هەبىت له ئەفسانه زياتر هيچى تر نيه ، وە ئەگەر راستىش بىت ،
ئەوا :

يەكەم : پەيوه‌سته به خواكانى رۇمانىيە كۈنەكان کە بريتى بۇون لە
چەند بتىيك .

دووهم : دواتر بۇوه به جه‌ڙنى خاچ پەرستان و پەيوه‌ست بۇوه به خاچ
پەرستانه‌وە .

لەهەردۇو حالەتكە موسىمانان بۆيان نيه به‌شدارى بکەن .

بۇ بەشدارى نەكەين ؟!

پاش ئەوهى حەقىقەتى (ۋالنتاين) مان لە چەند بۆچۈنیکى جىاجىا خستە پۇ كاتى ئەوه هاتووھ لە رېگەيلىكدا نەوهى ئەو بۆچۈنانە بەلگەي قەدەغە كىرىن و حىكمەت لە قەدەغە كىرىنى چەزئى (ۋالنتاين) بخەينە پۇو له وانەش :

۱ / بنەماي جەزئى (ۋالنتاين) لە رۇمانىيە بىت پەرسىتكانەوە سەرچاوهى گرتۇوھ ، كە لە رېگەيەوە گوزارشت لە خۆشەويىسى ئىلاھى بىت پەرسىتى دەكەن ، بۇيە ئەوهى بەشدارى بکات لە (ۋالنتاين) لە راستى دا بەشدارى دەكات لە جەزئىكدا كە بىتكانى تىدا بەرز رادەگىرىن ، و لە شوينى خواي پەروھردگار دەپەرسىرىن و خواي پەروھردگاريان فەراموش كىدووھ - خواي پەروھردگار پەنامان بىدات - ئەمەش ھاوھل بىياردانە بۇ پەروھردگار ، خواي پەروھردگاريش ئەفەرمۇویت : ﴿إِنَّهُ مَنْ يُسْرِكُ بِاللَّهِ فَقْدٌ حَرَّمَ اللَّهُ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ وَمَا أَوَاهُ النَّارُ وَمَا لِلظَّالَمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ﴾ (المائدة: ۷۲) ، واتە : بەرastى هەركەس ھاوھل بۇ خوا دابىت ئەوا بىڭومان خواي پەروھردگار بەھەشتى لە سەرقەدەغە كىدووھ ، و جى و شوينى ئاگر دەبىت ، وە بۇ ئەو جۆرە سەتكارانە ھىچ پىشىوان و يارمەتىدەر ئىك نىيە .

۲ / سەرەلەدانى ئەم جەزنە لای رۆمانىيەكان پەيوەستە بە كۆمەلۇك خورافات و ئەفسانەوە ، بۆيە كەسىك ئىير بىت ، و باوهەرى بە خواى پەروھەردگار و پۇزى دوايىي ھەبىت ، باوهەرناكات گورگىك شىر بە مندالىك بىدات ، و ھىزى پى بېھەخشىت ، دواتر بېتىه دامەززىنەرى دەولەتى پۇما ، ئەمەش پىچەوانەي بىرۇ باوهەرى موسىلمانانە ، چونكە پەروھەردگار ھىز دەبەخشىت نەك گورگ ! ! .

۳ / لەم جەزئەدا رۆمانىيەكان قوريانىان بۇ خواكانىيان دەكىد كە (بت) بۇون ، بۇ ئەوهى كە خۆيان لە خراپە و مەپو مالاتەكانىيان لە گورگ بىپارىزىت ، بۆيە بەشدارى كىدىن زىندووكىرىنەوە ئەو ھاوهلى بېپىارداňەيە ، و ھاوكارىيە بۇ سەرەلەدانوھى بىت پەرسىتى كە تاوانىكە ھەرگىز خواى پەروھەردگار لىنى خۆش نابىت ، وەك ئەفەرمۇۋىت : ﴿إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَن يُشْرِكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَن يَشَاء﴾ (النساء : ٤٨) ، واتە: بەراستى خواى پەروھەردگار لە كەسىك خۆش نابىت كە ھاوهلى بۇ بېپىار بىدات ، و جىڭ لەوەش لىخۇشىبۇونى ھەيە بۇ ھەر كەسىك كە ويستى لە سەر بىت .

۴ / لە دروشىمە بۆگەنەكانى رۆمانەكان لەم پۇزەدا سەرپىنى سەگ و بىزنىكە ، وەك لە ئەفسانەي سەرەوە خستمانە پۇو .

ئەمەش ھەرگىز جىڭەي باوهەپ نىيە لاي موسىلمانانى ئىر و خاوهەن ھزر .
ئايىنى ئىسلامىش بەدۇورە لم ئەفسانەي كە لە ناوهەپۆك دا ھەرمۇسى
بانگە شەكرىدە بۆ بت پەرسىتى .

٥ / پەيوەست بۇونى (ۋالنتايىن) بەم پۇزە پاي جۇرا و جۇرى لە سەرە ، بىگە ھەندىيەك لە سەرچاوهەكان ئەللىن (ۋالنتايىن) بۇونى نەبوھ و درووست كراوى خەيالە ، لەگەل ئەوهشدا ئەگەرچى كەسىكىش بەناوى (ۋالنتايىن) بۇونى ھەبوبىت يان ئەفسانە و دروستكراوى خەيال بىت ، ئەوا هىچ لە حەرامىتى ئەم چەژنە ناگۇرپىت ، چونكە گەر بە راستى ئەم چەژنە پەيوەست بى بە پۇزى لە سىدارەدانى (ۋالنتايىن) دوھ ، ئەوا چەژنېكە پەيوەسته بەخاچ پەرسىتەنەوە كە ھەموو ناوهەپۆكى (ئىنجىل) يان گۇرى و عىسای مەسيح - علیه السلام - بە خوا ئەزانن (نعوذ بالله) ، بۆيە بەشدارى كردن تىايىدا ھەرقەدەغەيە ، وە ئەگەر ئەم جەژنە لاي خاچ پەرسىتان و گاوارانىش هىچ بىنەوايەكى نەبىت ئەوا چەژنېكە لە هىچ ئايىتىكدا بىنەواي نىيە ، و بەشدارى كردن تىايىدا خراپتە .

تەنانەت سەردەمانىيەك پىاوانى ئايىنى خاچ پەرسىتان ئەم جەژنە يان بە قەدەغە زانىوھ ، و بە لە ناوېھرى پەوشىتى لاوان ناوزەدىيان كردۇوھ و بە

خراپيان زانيوه ، گەر وابيىت ئەوا موسىلمانان لە پىش تىن كە بەشدارى نەكەن .

٦ / جەزئى لە ئىسلامدا پەرسىننېكە لە پەروەردگار نزىكمان دەكتەوه ، لە ئىسلامىشدا تەنها دوو جەزئى هەيە (جەزئى رەمەزان و قوربان) بۆيە نابيىت هيچ كەسىك لە موسىلمانان جەزئىكى تر دابهىنى لە كاتىكدا خوا و پىغەمبەرە كەى ﷺ بە جەزئيان نەزانيوه ، بۆيە بەشدارى كردن لەم جۆرە جەزئانە بىدۇھىيە و پىغەمبەرى خوايش ﷺ فەرمۇيەتى : " من أَحَدُثُ فِي أَمْرِنَا هَذَا مَا لَيْسَ مِنْهُ ، فَهُوَ رُدٌّ " ، واتە : هەر كەسىك تازەگەرى و بىدۇھىيەك لە ئائىنەكەماندا دابهىنىت ئەوا بە رووى خاوهەكەيدا دەدرىتەوه .

ھەروەها خواي پەروەردگارىش ئەفەرمۇيەت : ﴿ وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ تَفَرَّقُوا وَأَخْتَلَفُوا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءُهُمُ الْبَيِّنَاتُ وَأُولَئِكَ هُمُ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴾ (آل عمران : ١٠٥) ، واتە : بە وىنەي ئەوانە مەبن كە لە پاش ئەوهى ئەو بەلگانە يان بۆ ھات بەش و جىاواز بۇون ، چونكە ئەوانە سزا يەكى گەورەيان بۆ ھەيە .

ئەمەش ئاگادار كىردىنە وە يەكى روونە بۇ ئەوهى لە پىرپەوى گاور و خاچ
پەرسىان لا بىدەين كە كتىبە ئاسمانىيە كانىيان گۈرىپەوە و چۆن لەگەل ئارەزۇى
خۆيان بگۈنچى دايانپىشتۇتە وە ھەروەك خواى پەروەردگار لەبارەيانە وە
ئەفەرمۇيت : ﴿فَوَيْلٌ لِّلَّذِينَ يَكْتُبُونَ الْكِتَابَ بِأَيْدِيهِمْ ثُمَّ يَقُولُونَ هَذَا مِنْ عِنْدِ
اللَّهِ﴾ (البقرة : ٧٩) . ئاشكرايشە يەكەمین ئەو كەسانەيى كە دەستكارى
ناوەرپۇكى كتىبە ئاسمانىيە كانىيان كرد گاور و خاچ پەرسىان بۇون لە پاش
دەستكارى كردىنىشىيان بۇ كتىبە ئاسمانىيە كان و تىيان ئەمە لە لايەن خواوه
هاتووه ئەمەش درق و بوختانىيىكى گەورەيە .

وە سەبارەت بە جەزئىش زاناي پايىه بەرزى ئىسلام (ابن تيمية)
فەرمۇيەتى : ((جەزئەكان لەو تايىبەت مەندىيانەن كە ئايىنە كەيانى لە يەكتىر پى
جىادە كرىيەتە وە)) ، كەوابوو ئەم جەزئە (فالنتاين) گاور و خاچ پەرسىان
لە موسىلمانان جىا ئەكاتە وە ، بۇيە قەدەغەيە لە سەر موسىلمانان بەشدارى
لەم جەزئە بىكەن .

٧ / بەشدارى كردن لە (فالنتاين) خۆ شوبەناندە بە گاور و خاچ
پەرسىان ، چونكە خۆ شوبەناندە بە كافران لەو شستانەيى كە لە ئايىنە كەيانە
نۇر خراپىترە لە خۆ شوبەناندە بە جل و بەرگ و ھەلس و كەوت و داب و

نەريتىيان ، (ۋالنتايىن) يىش پەيوەستە بە ئايىنى گاور و خاج پەرەستان ئايىنه كەشىيان يان دروست كراوه يان گۇراو و تەحرىف كراوه ، ھەر دووكىشىيان ھەر ناتەوان ، سەبارەت بە خۆ شوبهاندىش خواي پەروەردگار ئەفەرمۇي : ﴿ وَلَيْئِنْ أَتَبْعَتَ أَهْوَاءَهُمْ مِّنْ بَعْدٍ مَا جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ إِنَّكَ إِذَاً لَّمَّا لَّمَّا الظَّالِمِينَ ﴾ (البقرة : ١٤٥) ، واتە : سوئىند بىت بە خواي پەروەردگار ئەگەر تو دواي ئەو زانىنهى (سروش) كە بىقت هاتووه شوئىن ئارەزۈوە كانى ئەوان بکەويت بە راستى ئەو كاتە تو لە ستەم كاران دەبىت .

زانىاي پايى بەرز (ابن تيمية) سەبارەت بە راڭھى ئەم ئايىته فەرمۇيەتى : ((ئەم ئايىته ئاماڻە بەھۆ دەدات كە پىچەوانە كردنەوەيان (واتە : گاور و خاج پەرەستان) گشتى يە و لە ھەموو شتىكدايە)) .

٨ / بەشدارى كردن لە (ۋالنتايىن) ھۆكارە بۆ نزىك بونەوە و خۆشەويىsti بى باوهەران كە خواي پەروەردەگار لە چەندىن ئايىت ئاگەدارى كردوينەتەوە كەوا خۆشەويىستىمان بۆ گاور و خاج پەرەستان نېبى ، وەك دەفەرمۇي : ﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَسْخِذُوا أَلِيَهُودَ وَالنَّصَارَى أُولَئِءِ

**بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءِ بَعْضٍ وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ فَإِنَّهُ مِنْهُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ
الظَّالِمِينَ ﴿٥١﴾ (المائدة : ٥١) .**

واته : ئەرىئەوانەى كە باوهپتان ھىنناوه ، جولەكە و خاچ پەرستان
مەكەن بە پشتىوان ، و خۆشەويسىتى خۆتان ، ئەوانە ھەندىكىيان دۆستى
يەكتىرن ، ئەۋەتان ئەوان بکات بە دۆست ، ئەوه بەراستى ئەو كەسە لەوانە ،
بىڭومان خواى پەروھەردگار پېنۈمىسى گەلى سەمكاران ناكات .

زانىي پايى بەرزى ئىسلامىش (ابن تيمية) فەرمۇيەتى : ((بنەماى
دۆستايەتى (الموالاة) بريتى يە لە خۆشەويسىتى ، ھەروھە چۆن بنەواى
دژايەتى (المعاداة) بريتى يە لە پەق لىبۈون ، چونكە دۆستايەتى (الموالاة)
ھۆكارىيەتى بۇ نزىك بونەوه لە يەكتىر ، دژايەتى و پەق لىبۈونىش (المعاداة)
ھۆكارىيەتى بۇ لە يەك دوور كەوتنهوه)) بۆيە خواى پەروھەردگار ئاگادارى
كردوينەتهوه لەوهى ھىچ موسىلمانىك نىيە بى باوهپى خۆش بوي و لەگەن
ئەوهشدا خۆى بە موسىلمانى تەواو بىزانتىت . ھەروھە فەرمۇيەتى : ((خۆ^ئ
شوبەهاندىن دەبىتە ھۆى خۆشەويسىتى و حەزلىكىرن و پشتىوانى كردىيان و بە
دۆست دانانىيان لە ناخدا ، خۆشەويسىتى ناخىش دەبىتە ھۆى خۆشوبەهاندىن لە^ئ
پوكەشدا)) .

بۇيە ناکرى كەسى موسىلماڭ خۆشەویستى پەروھەردگار و خۆشەویستى بى باوهەران لە يەك دلدا كۆبکاتەوە ، چونكە ئەوهى خواى خۆش بۇيەرقى لە كافران و بى باوهەرنە .

٩ / ئەو خۆشەویستى يەى لەم جەزئەدا بانگەشەى بۇ دەكەن دوورە لە پاكى ، چونكە بانگەشەيە بۇ بەستىنى پەيوەندى خۆشەویستى ناشەرعى و حەرام - ئەگەرچى سەرانىتىكى نەزانكاريش بانگەشەى بۇ بکەن و بە پىويستى بىزان ! يان پىشەكى بۇ ئەو كىتىبانە بنووسن كە بانگەشە بۇ خۆشەویستى ئەكەت ! بۇيە ئەم جەزئە لە سەر بەنەوايەكى ناشەرعى بىنيات نراوه ، و ھۆكارىشە بۇ داوىن پىسى و كەوتىنە زىناوه ، چونكە مەبەست تىايىدا تەنها تىيركىدى شەھودتە ، ئەمەش لە بىنچىنەكانى باوهەرى موسىلمانى راستەقىنەوە نۇدر نۇدر دوورە .

١٠ / بەشدارى كىردىن لاسايى كىردىنەوەيەكى كويىرانەيە ، خواى پەروھەردگار لە چەندەها ئايەت و پىيغەمبەرەكەي ﷺ لە چەندىن فەرمۇودە ئاگەدارى كىردووينەتەوە لەوهى كويىرانە لاسايى گاوار و خاچ پەرەستان نەكەينەوە هەروەك پىيغەمبەرى خوا ﷺ فەرمويەتى : " مَنْ تَشَبَّهَ بِقَوْمٍ فَهُوَ مِنْهُمْ " (رواه أبو داود ، وصححة العلامة الألباني في صحيح سنن أبي

داود ، برقم : ٤٠٢١) ، واتە : ئەو كەسەي لاسايى ھەرنەتەوە و ئائينىڭ بکاتەوە ، ئەويش لەوان دەبىت ، ھەروەها بەشدارى كردن لە (ۋالنتايىن) ھۆكارىكە بۇ خوگرتىن بەو داب و نەريتانەي كە تايىبەتە بە گاور و خاج پەرەستانەوە ، ئەمەش لە ئىسلامدا لە قەدەغە كراوه كانە .

١١ / ھەموو گەل و نەتەوە يەك خاوهن ئائينىڭى تايىبەتە بە خۆى ھەموو ئائينىڭىش خاوهن جەزنى تايىبەتە بە خۆى وەك لەم فەرمۇودە يەدا ھاتووھ كە پېيغەمبەرى خوا ﷺ بە (أبو بكر) ئى فەرمۇو : " ئەي ئەبو بەك ھەموو گەللىك جەزنى تايىبەتى خۆى ھەيە ئەميش جەزنى ئىيمەيە ، (واتە : پەممەزان و قوربان) ، وە ھەروەها خواي پەرەردگار ئەفەرمۇي : ﴿ لِكُلْ جَعْلَنَا مِنْكُمْ شِرْعَةً وَمِنْهَا جَاءَ ﴾ (سورة المائدة : ٤٨) ، واتە : ھەريەكىكە لە ئىيۇھ شەريعەت و پەيرپەويىكى تايىبەتمان پىّ بە خشىون ، بۇيە ئەگەر جەزنىڭ تايىبەت بۇو بە گاور و خاج پەرەستان قەدەغە يە موسىلمان بە جەزنى خۆى بىزانىت ، وەك چۈن جەزئەكانى ئىيمەش بۇ ئەوان قەدەغە يە ، چونكە ھەموو جەزنىڭ : داب و نەريتى تايىبەت بە خۆى ھەيە .

١٢ / نابىت بەشدارى لە (ۋالنتايىن) بکەين ، چونكە جەزئەكان لەو تايىبەت مەندىيانەن كە ئائىنەكانى پىّ لەيەك جىادە كىرىتەوە ، كەوابوو

جەڙنەكان يەكىن لەپوھ كانى جىاكردنەوهى موسىلمانان لەگاور و خاچ پەرەستان ، خواى پەروھردگارىش ئەفەرمۇسى : ﴿إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللَّهِ إِلَّا إِسْلَامُ﴾ (آل عمران : ۱۹) ، واتە : بەراستى دىنى پەسەند كراو لە لاي خواى پەروھردگار دىنى ئىسلامە ، ئايىنى ئىسلامىش (ۋالنتاين) ئى قەدەغە كردووه ، واتە لە لايەن خواى پەروھردگارەوه قەدەغە كراوه . بۆيە بەشدارى كردىن لەم جەڙنە واتە سەرپىچى كردىنى پەروھردگار .

١٣ / ئەو كىدار و گوفتارانەى لە جەڙنەكانيان ئەنجام ئەدرى ناشەرعيە ، وەك : (ۋالنتاين) ت پېرۇز بىت ! ! ، يان : بە ناوى خواى دايىك ! ! ! ... هتد ، بۆيە بەشدارى كردىنى موسىلمانان زىندىوو كردىنهوهى ئەو ھاوهەل بېپىاردانەيە كە گاور و خاچ پەرستان لەسەرين و بانگەشەى بۆ ئەكەن .

٤ / تاوه كو ئىستايىش نەزانراوه - ئەم جەڙنە - لە سەربنەمايەكى راستەقىنە بنىيات نراوه يان ھەمووى ئەفسانەيە ، بۆيە ئەگەر جەڙنى پۇمانىيە بت پەرەستەكان بىت بىڭۈمان بۆمان نىيە بەشدارى بکەين چونكە بت پەرسىت بون ، وە ئەگەر جەڙنى خاچ پەرەستان بى هەر نابىت بەشدارى بکەن ، چونكە ھىچ بىنەوايەكى لە ئايىنى نەصرانىيە تدا نىيە و ئەگەر ئىستاش (عيسى مەسيح) - عليه السلام - لەسەر زەھى بوايە و لەناويان بوايە ھەرگىز بوارى

نەدەدا بە ئەنجامدانى ئەم تاوانەى كە دەيکەن و پازى نەدەبۇۋەم جەزئە
داھىنراو و پېلە تاوانە بگىپىن . كەواتە خاچ پەرستان بىچەوانەى فەرمانى
خودى ئەو پىغەمبەرەن كە بۆيان ھاتۇوه و تاوانبارن لە ئەنجامدانى . ئىتىز
چۆن موسىلمان بەشدارى لە جەزنىك ئەكەن خودى پىغەمبەرى ئايىنەكەى
خۆيان پىيى پازى نىيە !

١٥ / ئەگەر بە جەزنىشى نەزانىن و بەشدارى بکەين ھەرتاوان بارىن ،
چونكە بەشدارى لە داھىنراویك - بىدۇھەيەك - ئەكەين كە تاوانە ، بۆيە لەم
حالەتە دووجار تاوانبار ئەبىن :

يەكەم : بەشدارى لە جەزنىك ئەكەين كە لە خودى ئايىنەكەى خۆيشىياندا
(گاورد و خاچ پەرستان) داھىنراوه .

دوووهم : ھەمان داھىنراو (بىدۇھە) لە ئىسلامدا قەدەغەيە .

١٦ / بەشدارى كەردىنگە توشى كوفرت بکات ، چونكە بەشدارى
كردىن بەماناي ئەوه دى - نعوذ بالله - خواى گەورە ئايىنەكەى بە كاملى
دانەبەزاندووه ، و پىغەمبەرى خوايش ﷺ خيانەتى لە گەياندىنى ئايىنەكە
كردووه !! ! چونكە خواى پەروه رەددەكار لە رېيگەي پىغەمبەرەكەيەوە ﷺ

ھەموو شتىيىكى بۆ موسولىمانان پۇن كردوهتەوه ، تەنانەت بەشدارى كردن لە جەزئەكانىش ، بۆيە تو لە بەردەم دوو وەلامدai باشەكەيان لەوى تر خراپىترە ئەگەم : دەزانى حەرامە و كەچى سەرىپىچى پەروەردگارت ئەكەيت ، كە ئەمەش سرزايدىكى سەختى بە دواوه يە .

دۇوەم : واهەست ئەكەيت كە ئايىنى ئىسلام كاملىنىيە و قەددەغەي ئەم جەزنانەي نەكردووھ ، لە كاتىكدا خواي گەورە ئەفەرمۇي : ﴿الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لِكُمْ دِينَكُمْ وَأَتْمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيَتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا﴾ (سورة المائدة : ٣) ، واتە : ئەمپۇ ئايىنه كەتام بۆ تەواو (كامل) كردوھ و چاكە و بەھرەي خۆم بەتەواوى بەسەرتاندا رېشتۈرۈھ ، و پازى بۈوم كە ئىسلام ئايىنتان بىيىت . ئەوەش بىانە ئىسلامى كردووھتە ئايىمان و (جەزئى رەمەزان و قوربىان) يىشى كردىتە جەزىن بۆمان ، كە ھەمووی خۆشەويىستى و گەياندىنى پەيوەندى خزمایەتى يە ، كەچى ئەمانەويى بەشدارى جەزئىكى تر بىكەين كە تەنها فيرى خۆشەويىستى تاوان و شەھوھەت و داوىيىن پىسييمان ئەكەت !! بۆيە بەدللىيە وە كەسىك خاوهەن ھەست و نەست بىي و خۆي بە موسولىمانىكى راستەقىنە بىانىت لە دواي خىستنە روی ئەو ھەموو بەلگەيە ، لە قورئان و سوننەت بە خۆي ئەللى : بەللى تا ئىستاھلە بوم چىتەر بە ئاسانى ناخەلەتىم

بۆتان . بەپاستى كەسىك پەروەردگارى خۆى خۆشبوى تەنها ئايەتىكى قورئانى بەسە ، بۇ ئەوهى بىكاتە بەلگە و لە (ۋالنتايىن) بەشدارى نەكات ، بۆيە ئەگەر ھەر ئەتەوى بەشدارى بکەى ئەم ئايەتە بخويىنەوە پاشان بېپيار بدە : ﴿ وَمَن يَتَّغَى عَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَن يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴾ (آل عمران : ٨٥) ، واتە : ھەر كەسىك جىڭە لە دينى ئىسلام شوينى دينىكى تر بىكەۋىت ، ئەوە لىيى وەرنაگىرىت ، و لە رۇزى دوايىدا لە زەرەرمەندان دەبىت .

فەتوای گەورە زانا ھاواچەرخەكان سەبارەت بە (رۇزى خۆشەویستى)

زاناي پايىه بەرز (محمد بن صالح العثيمين) سەبارەت بە رۇزى ۋالنتايىن

ئەللى :

جەزئى گىپان لە رۇزى ۋالنتايىن جائىز نىيە لەبەر دوو ھۆ :

يەكەم / جەزئە كە بىدۇھە يە و ھىچ بىنە وايىھە كى لە شەرىعەتى ئىسلامدا نىيە .

دووھەم / بانگەشە ئەكەت بۆ پەيوهىست بۇون و سەرقالى بۇونى دلەكان
بەم شىيۆھ كرددە و پۇچانەي كە پىيچەوانەي پەيرەوى ھاواھلانە ، بۆيە جائىز
نىيە ھىچ لە دروشىمەكانى ئە و رۇزە زىندۇو بىرىتە و چ لە خواردىن و خواردىنە و
و جل و بەرگ و دىيارى بە خشىن و ... هەندى .

ھەروەھا لە فەتوای (اللجنە الدائمة) دا ھاتوھ كە : حەرامە موسىلمان

يارمەتىدەر بىت لەم رۇزە و ھەموو جەزئە قەدەغە كراوهە كاندا بەھەرشتىڭ
بىت لە خواردىن بىت يان خواردىنە و يان فرۇشتىن يان كېرىن يان دروست كردىن
و دىيارى و نامە گۈپىنە و راڭە ياندىن و جىڭە لەوانەش چونكە ھەموو ئەوانە
ھاوكارىن لە سەرتاوان و سەرپىيچى خوايى پەروەردگار و پىيغەمبەرە كەي

. خواي پەروەردگارىش ئەفەرمۇيت : ﴿وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالْتَّقَوَىٰ وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الإِثْمِ وَالْعُدُوانِ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ﴾ (المائدة : ٢)

ئاگەدارىي

بەپاستى شەرمەزارىيە موسىلمان پىلى لەخوا بىٰ و خۆشەويىستى بۆ بىٰ باوهەپان بىت ، دلىنام پىيم ئەلىن ئەمە بوختانىكى گەورەيە بۆ موسىلمانانى ئەكەيت ، منىش پىتىان ئەلېم : بەشدارى كردىنان لە (ئىنلىكىن) خۆشەويىستى يە بۆ بىٰ باوهەپان و پق ليپونە لە پەروەردگار ، چونكە سەرىپىچى ئەكەين لە و ئايەتهى كە خواي پەروەردگار ئەفەرمۇي : ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَخَذُوا الْيَهُودَ وَالنَّصَارَىٰ أُولَئِاءِ بَعْضُهُمْ أُولَئِاءِ بَعْضٍ وَمَن يَتَوَهَّمْ مِنْكُمْ فَإِنَّهُ مِنْهُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهِدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ﴾ (سورة المائدة: ٥١).

واتە : ئەمە كەسانەي باوهەپتان بە خوا و پىيغەمبەر ﷺ ھىنناوه نەكەن گاورد و خاچ پەرهستان بە دۆستى خۆتان بىزانى كە لە پاستى دا ئەوان دۇزمىنى ئىۋەن وە لە نىوان خۆيشياندا دۆستى يەكتىن ، و ھەرييەكىك لە ئىۋە ئەوان بە دۆست دابىنى ئەوا ئەويش لەوانە .

ماناکەيشى پۇونە پىيۆيىستى بە لىتكانە وە نىيە بەلام با پرسىيارىك بکەين : ئەگەر دوزمنىك دەعوەتت بکات بۇ ئاهەنگىك يان سەفرەيەك توخوا ئامادەي بچىت ؟ سويند بە خوا ناچىت ، چونكە زور بە ئاسانى ئەللىت : چۆن بچم من رقم لى يە و دوزمنمە گەر ئەمە حالى نىوان دوو موسىلمان بىت !! ئەى چۆن بەشدارى لە جەزنىك ئەكەى كە خاوهەن و دامەزرىئەرى و ئاهەنگ گىرمانى رقيان لە خواو پىيغەمبەرە كەمانە ﷺ

ئەگەر ئەمە خوشەويىستى نەبى بۇ گاور و خاچ پەرەستان بۆچى سەرىپىچى پەروەردگارت ئەكەيت لە كاتىكدا پىيمان ئەفەرمۇئ : ﴿ وَالَّذِينَ لَا يَشْهَدُونَ الزُّورَ ﴾ (سورة الفرقان : ٧٢) ، (رەببىعەى كورى ئەنەس) فەرمويەتى : مەبەست لەم ئايەتە جەزنى گاور و خاچ پەرەستانە . باشە لەم بەلگە بەھىز تر چىرت ئەۋى ؟ !! ! بۇ يە ئاگاداربە .

با پرسىيارىكى تر بکەين ، ئەگەر يەكىك جەگەرە كىش بى و بلى خوايە لە شىرپەنجە بىپارىزە چى پى ئەللىي ؟ پىي ئەللىي ساويلكە و گىلل و گەمزە و ... هتد !!! بىگرە قسە خراپتىريشى پى ئەللىت ، بەلام با ئەوهشمان لە بىر نەچى ئە و موسىلمانى بەشدارى لەم چەزئە بکات لەو جەگەرە كىشە ساويلكە ترە كە بە دەلىيايى يە و توشى شىرپەنجە ئەبى ، چونكە موسىلمانان

بۇزانە لە سەر نویىز (١٧) جار ئەللىن : ﴿ اهِدِنَا الصَّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ صَرَاطًا
الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرَ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ ﴾ (الفاتحة: ٦ - ٧).

واتە : ئەى پەروھەردگار پىگاي پاستمان نىشان بده و پىنمۇيىمان بکە بۆ
پىگەى ئەوانەى كە نىعمەتى خۆتت بە سەرياندا رىستووه - كە برىيتىن لە
پىغەمبەران و پىاواچاكان و شەھيدان - وە نەشمان كەى بەوانەى كە لىيان
تۈپەى واتە : (گاوران) . وە نەشمانكەى بەوانەى كە پىگاي پاستيان وۇن
كردوھ واتە : (خاچ پەھستان) .

باشه چۆن داواى پىگاي پاست دەكەيت و داوا ئەكەى كە پەروھەردگار
نەتكات بە گاور و خاچ پەرسەت كەچى بەشدارى لە جەزئەكانيان ئەكەيت و
بەقسەيان ئەكەيت ؟ ئايە بەشدارى كارچ جياوازىيەكى لە گەل ئە و جگەرە
كىشەھىيە كە داواى خۆ پاراستن ئەكتات لە شىر پەنجە ؟ ! خۆ
موسەمانىش لەلايەكەوە داوا ئەكتات پەروھەردگار بىپارىزىت و بە گاور و خاچ
پەرسەت نەيىزمىرى ، كەچى لەلايەكى ترەوە شويىن شەھوھەكانى ئەوان
ئەكەوى !!

سەرەپاي ئەم ھەموو قسەيەش رەنگە يەكىك بلى : هىندە قورسى
مەكەرەوە لەسەرمان ، ئىمە وەكۇ خۆشىيەكى كاتى بەشدارى ئەكەين ، بەلام

ئەم كەسە بىرى چووه بەشدارى كردن بەشىكە لە خۆ شوبهاندن ، موسولمانانىش بى ئاگان لەو فەرمودەيە ئى كە پىغەمبەرى خوا جەزئى ٢١ فەرمويەتى : " مَنْ تَشَبَّهَ بِقَوْمٍ فَهُوَ مِنْهُمْ " (رواه أبو داود ، وصححه العلامة الألباني في صحيح سنن أبي داود ، برقم : ٤٠٢١) ، واتە : ئەو كەسە لاسايى هەرنەتهوھ و ئايىنیك بکاتەوھ ، ئەويش لهوان دەبىت . زاناى پايدى بەرز (ابن تيمية) سەبارەت بە واتاكردنى ئەم فەرمودەيە فەرمويەتى : ((بەشداربۇون و خۆ شوبهاندن بەوان لە ھەندىك لە جەزئەكانىيان ئەبىتە ھۆى دلخوش بۇونىان بەو نارپەوايىيە ئى كە لە سەرين) .

باشه بەشدارى كردن لە (ۋالنتايىن) لاسايى كردىنەوھ نىيە ؟ زاناى پايدى بەرز (ابن تيمية) سەبارەت بەو فەرمودەيە دىسانەوھ فەرمويەتى :)) ئەمە ئەوھ دەگەيەنىت كە خۆ شوبهاندن پىيان بەگشتى حەرامە) .

دورىش نىيە كەسانىيکىش ھەبن بلىن : ھىننە كۆنە پەرسىت مەبە تەنها پۇزىكە ھەموو جىهان خۆش حالە بە ھاتنى !!! بەپاستى ئەمە قسەي كەسىكى ساۋىلەكەيە ، چونكە داواكارىيەكەي من ئەوھيە لە ئامادە بونى جەزنىكى كۆنە پەرسىتى رېڭارتان بىكەم چونكە خودى جەزئەكە ھىننە كۆنە

چەندىن ئەفسانەى لەسەر نوسراوه . ئایا من كۆنە پەرسىتم يان ئەوانەى بەشدارى ئەكەن لە جەزئىك دەگەرىتەوە بۇ سەردەملىكى زور كۆن كە نزىكەى (۱۷) سەدە پىش ئىستا باو بۇوه ؟ ! ! !

پاشان دوور لە ھەموو شتى سوينىت ئەدەم بە پەروەردگار پۇزىك خاچ پەرسىتك يان گاوريكت بىنييە خۆشحالى دەربېرى سەبارت بە هاتنى جەزئى (پەمەزان و قوربان) كە جەزئى موسىلمانانه ؟ نەخىر .

باشه بۇ ئىمە بەشدارى لە جەزئەكانى ئەوان بىكەين ؟ ئەم ساۋىلکەبى يە تاكو كە ؟

كىشەكە زور لەوە ترسناك تره كە ئىمە بە سادەبى بۇي ئەپوانىن ! ! ئاگادار بن موسىلمانان داب و نەريتى بى باوهەران داگىرى كردوين ، لە جياتى پىشىكەوتىن و تەكەنلۈجىيا جەزئىكمان پىشكەش ئەكەن سەرقالمان بىكەت و لەناومان بىبات . دلىيابن جەزئەكانىيان زور لە ئايدىز و شىر پەنجە سەخت ترو ترسناك تره ، چونكە ئايدىز دروست بۇوي ئاھەنگەكانىانه .

ماوهتەوە بلىم : خواى پەروەردگار بە چەندىن ئايەت ئاگادارى كردووينەتەوە لە مەترسى گاور و خاچ پەرسستان منىش ھەندىكىيام بۆتان خستە بۇو ، ئۆبالي خۆتان بەئەستۆي خۆتان چونكە خواى گەورە

ئەفەرمۇيىت : ﴿ وَلَئِنْ اتَّبَعْتَ أَهْوَاءَهُمْ مِّنْ بَعْدِ مَا جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ إِنَّكَ إِذَاً لَّمْنَ الظَّالِمِينَ ﴾ (البقرة : ١٤٥) ، واتە : سويند بىت بە خواى پەروەردگار

ئەگەر تۆ دواى ئارەز نووه كانى ئەوان بکەويت دواى ئەو زانىنىڭى كە بە (سروش) بۆت ھاتووه بە پاستى ئەو كاتە تۆ لە سىتمە كاران دەبىت .

زانىايى پايه بەرز (ابن تيمىيە) سەبارەت بە راھىي ئەم ئايەتە فەرمۇيەتى : ((ئەم ئايەتە ئاماژە بەوه دەدات كە پىچەوانە كىرىنەوهى (گاور و خاچ پەرسىستان) گشتى يە و لە ھەموشتىكدايە)) .

منيش ئەلئىم : بۆ خۆشىيەكى كاتى بە ھەشت لە دەست خۆتان دەرمەكەن و بۆ تەنها پۇزىكى خۆشەويىسى دۆزەخ بۆ خۆتان دەستە بەر مەكەن . بۆيە ئەمەтан پى ئەلئىم چونكە دلىيام لەوهى كە گاور و خاچ پەرسىستان حەز ناكەن ھىچ چاکە و خىرەك تووشى موسىلمانان بىت ، وەك خواى پەروەردگار ئەفەرمۇى : ﴿ مَا يَوْدُ اللَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَلَاَ المُشْرِكِينَ أَنْ يُنَزَّلَ عَلَيْكُمْ مِّنْ خَيْرٍ مِّنْ رَبِّكُمْ ﴾ (سورة البقرة : ١٠٥) ، واتە : بى باوهەرنى خاوهەن پەرتۈوكە ئاسمانىيەكان و ئەوانەي ھاوېش

پەيداکەرن بۇ پەروەردگار حەزناكەن ھىچ شتىكى باشتان لە خواوه بۇ بنىيەرىتە خوارەوە .

بۇ يە خىليليان دىيت كە ئىمە موسىلمانىن ، ھەر ئەوهش وائەكات بە ھەموو شىيۆھىك لە ھەولۇ و كۆشش دا بن بۇ ئەوهى لەرىگاي راست لا مان بىدەن . تا گەيشتە ئەوهى ئاھەنگە كانىيان وەك بۆمبىكى تەوقىت كراو پەوانەى ولاتى موسىلمانان ئەكەن ئەوجا پىگامان بۇ خوش ئەكەن بچىنە سەر بىرۇباورەكە يان چونكە تەنها بەوه پازى نىن كە تەنها لە جەزئەكانىيان بەشدارى بکەين وەك پەروەردگار ئەفرىمۇسى : ﴿وَلَنْ تُرْضِيَ عَنَّكَ أَلْيُهُودُ﴾

وَلَا النَّصَارَى حَتَّىٰ تَسْتَبَعَ مِلَّتَهُمْ ﴾

(سورة البقرة : ۱۲۰) ، واتە : ھەرگىز گاوردە خاچ پەرستانلىitan پازى نابن تاوهىكى شويىنى ئاين و پىباريان نەكەون .

پاشان چى ؟ ئەوجا ۋايروسى بى باوهپى لە جەستەى لاوهكانمان ئەنىڭىن و دلەكانىيان پەش ئەكەن ، بەم شىيۆھىيەش بەبى تەقادىنى يەك فيشەك ولاتەكەمان دەخەنە ئىيرپىكفى خۇيانەوە ، چونكە ئەوان ھەنگاوى سەرەكىيان فېيىدانى لاوهكانمانە كە قەللىي پارپىزەرى ئىسلامن ، كە

لاؤەكانىشمان لە دەست دەرچوون ئەوانىش بە ئارەزوی خۆيان دىين و
ولاتەكمان داگىر ئەكەن ، بىگە ئەو كاتە خۆمان دەرگايىان بۇ ئەكەينەوه .
باشه بۆچى ئەيانەۋى داگىرمان بکەن ؟ وەلامى ئەم پرسىيارەش لای خواى
پەروەردگارە كە ئەفەرمۇوى : ﴿ وَدَّ كَثِيرٌ مِّنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَوْ يُرِدُونَكُمْ مُّنْ
بَعْدٍ إِيمَانَكُمْ كُفَّارًا حَسَدًا مِّنْ عِنْدِ أَنفُسِهِمْ ﴾ (سورة البقرة : ١٠٩) ، واتە
حەزو ئاواتى نۇرىيەك لە گاور و خاچ پەستان ئەوهى كە پاشگەزتان
بکەنەوه لە ئائىنەكتان و بى باودىتان بکەن دواى ئەوهى كە برواتان ھىنناوه
، ئەمە نھىنى ئە داگىركەرنەيە بۆيە ئاگاداربە بەناوى خۆشەويىسى ئەوه
داگىرت نەكەن ، چونكە داگىر كەر نەخۆشەويىسى ئەزانى و نە پەحمىشى لە
دلائىيە ... تكايىه ... تكايىه ... ئاگاداربە .

كى بەرپىساري لهم سەرلىيىشىوانە ؟ ! !

كى بەرپىساري لهم نەهامەتى و سەرلىيىشىوانە ؟ ! ! پرسىيارىكە و حەق
وايە لەخۆمانى بېرسىن ، دلنىام ولامەكەى دلى زورىكمان ئەرەنجىنى بەلام
لەبەرئەوهى وەلامىكى دروست و حەقە باكم نىيە لە لۆمەى لۆمەكاران ،
ولامەكەيشى زۇر بەسادەبىي ھەموومان بەرپرسىيارىن له تاوانە گەورەيە ،
ھەموومان ھاوكارى دەكەين له تاوانە ناشرىنە ، ھەموومان بەرپرسىيارىن :
مامۆستايىان و فيرخوازان و كاسېكاران و ھۆكارەكانى راڭەياندىن و
بەرىيەبەرى مزگەوتەكان و باوكان و دايikan و هتد ، ھەرھەموومان
تاوانبارىن ، چونكە له (١ / ٤) ئى ھەموو سالىك ئەركى مامۆستا ئەوهى
لە پۆلدا خويىندكاران ئاڭەدار بکاتەوه لە مەترسى بەشدارى كردىن لە
(ۋالنتايىن) و حەقىقەتى ئەم جەزئى گاور و خاچ پەرەستانە بۇ فيرخوازان
پۇن بکاتەوه ، ئەركى كەنالەكانى راڭەياندىن له تەلەفزىيون و پادىق بەرنامەى
تايىهت سەبارەت بە لايەنە خراپەكانى جەزئى (ۋالنتايىن) پېشىكەش
بکەن و خەلکى ئاگادار بکەنەوه و ھانيان بدهن بۇ دوركەوتنەوه لەم جۆرە
ئاھەنگانە ، ئەركى پۇژىنامە و گۇۋارەكانە ئەركى خاوهن قەلەمەكانە بەنوسىن
خەلکى لە خەونى قول بىئدار بکەنەوه و بە مەترسييەكانى جەزئى (ۋالنتايىن
ئاشنايان بکەن ، ئەركى مامۆستايىانى ئايىنیه لە مزگەوتەكان موحازەرات

سەبارەت بە پۇزى (ۋالنتاين) بلىنەوە و پاستى (ۋالنتاين) بە خەلگى رابىگەيەن و پۇنى كەنەوە كە (ۋالنتاين) دژى يەكتا پەرسىتى و بىريو باوهپى پاستەقىنەيە ، دژى ئايىنى ئىسلامە ، ئەركى دايىكان و باوكانه منالەكانىيان ھۆشىyar بىكەنەوە و ھانىان بىدەن كە بەشدارى نەكەن لە ئاھەنگى (ۋالنتاين) ئەركى ھاورييكانە يەكتىر بە ئاگا بىننەوە ... هەت .

ھەموومان بەرپرسىيارين خويىندەوار و نەخويىندەوار و گەورە و بچوک و ھەزار و دەولەمەند نىر و مى ھەمووى بەرپرسىيارە ھەر ئەمەش وامان لىدەكەت كۆمەلېيك ئەرك بکەويىتە سەرمان ھىچ نەبىت وەك ھەولدىنىك بۇ پاست كەردەنەوە ئەو ھەلەيەى ، چەندىن سالە كويىرانە ئەنجاممان داوه و باكمان نەبۈوه ئەنجامەكەي چى دەبى ، بەلام كاتى ئەوە ھاتۇوه بۇ سرپىنەوە تاوانەكانى پىشومان كۆمەلېيك ئەرك ھەيە پىويسىتە شان بىدەينە ئىرى و بەدلەوە جىيەجىيى بکەين ، بۆيە ئەلېيم : وەك چۆن موسىلمان پۇزانە كۆمەلېيك ئەركى لەسەرە لە خويىندەن و كارو كاسېي و دەرچۈن لە مال و پەرسىن و ... هەت ، بەھەمان شىيۇھەش كۆمەلېيك ئەركى ترى لە سەرە لە پۇزى (۱ / ۲) ئىھەموو سالېيك كە ئەتowanin بە پۇزى تاوان و سەرپىچى كەدن ناوزەدى بکەين ، چونكە تاوان كەدن لەم پۇزەدا دەگاتە لوتكە ، بە پۇز ئاھەنگ گىرپان و شەويىش نامەي عەشق گۈرپىنەوە ، كاتىك لە

لارە كانىشمان بىرسىن ئەم سەرلىيىشىوانە بەھۆى چى ؟ ! لە وەلامدا ئەللىن :
 ئەمپۇرۇنى خۆشەويسىتى يە و لېڭەرى با تۈزىك ھەستى خۆشەويسىتى
 دەربىرىن . بۆيە لەپاش خىتنەپۇرى حەقىقەتى ئالنتايىن كاتى ئەوه ھاتوه لەم
 پۇزە ئەركەكانمان بىزىن كە بىرىتىن لە :

١ / بەشدارى نەكردن لە ئاھەنگە كانى ئەم پۇزە ، چونكە پىشەوا (الحافظ الذهبي) فەرمۇيەتى : ئەگەر خاچ پەرەستان و گاوران جەزئى
 تايىبەت بە خۆيان ھەبۇو ، ئەوا نابى مۇسلمان بەشدارى تىدابكەت ھەروەك
 چۆن لەپوگە (قىبلە) و شەريعەتە كانىيان بەشدارى ناكات

٢ / بەشدارى نەكردن لە بلاوكىردنەوەي چاپ كراو و ئەو بابەتائى
 پەيوەندى بە (ئالنتايىن) ھوھىيە و بە باشى باسى ئەكەت چونكە زور
 دورە لەراسىتى و دەچىتە پىزى ، فەرمان بەخراپە و نەھى كردن لە چاکە .

٣ / ئەگەر لە پېڭەتى تەلېفۇن يان بە نامە يان بە قىسە كردن پىرۇزباييان
 لېكىدى ئەوا زور بەلىيەتowanە لە وەلامدا بلى ئەم كارە تاوانە و جەزئى ئىيمە
 نىيە ئاگەداربە پىرۇزبايى كردن بىدۇعە و ناشەرعى و تاوانە .

٤ / بازىرگانى نەكردن بەوشت و مەكانەي كە پەيوەستە بەم پۇزە و
 وەك گولى سور و دلى سور و مىزەلان و جل و بەرگى سور و كارتى رەنگا و

پەنگى نامە . چونكە پارەكەى حەرامە و كردنەوەي دەرگاي تاوانە ، ئەو
پارەيەش خوا بىدات كەميش بىت باشتە . نەك ئەو پارەيەى لەرىگەى
حەرامد پەيداي بکەى با زورىش بىت .

٥ / پۇن كردنەوەي چەمكى راستەقىنهى ئەم جەزىه بىز خەلگى و
ئاگەدار كردنەوەيان لەو تاوانەى توشىيان دەبى ئەگەر بەشدارى بکەن ،
لەگەل پۇنكىردىنەوەي ئەوەي كە پىويىست دەكات موسىمان بە دور بىز لەم
جۆره جەزى و ئاھەنگانە .

٦ / بىلاوكىردىنەوەي ئەو نامىلکە و كتىبانەى حەقيقه‌تى جەزىه كە دەخەن
پۇو وە لايەنى بۆگەنى تاوانەكان بە خەلگ دەناسىيىن .

٧ / پۇن كردنەوەي حەقيقه‌تى (الولاء ، والبراء) كە بەشدارىكىردن لە
(فالنتاين) دەبىتە هوى نەمانى .

٨ / پۇن كردنەوەي چەمكى يەكتاپەرسى كە بە بەشدارىكىردن لە (فالنتاين) دەپوشىت ، ئەگەر لەناو نەچىت ، كە (توحيد) يىش لە دەست
چوو بەھەشتىشمان لە دەست ئەچى .

٩ / ئاگەدار كردنەوەي خەلکى لەوهى كە خۆشوبهاندن بە گاور و خاج

پەرسىستان كارىكى ناشەرعى يە و تاوانىتكى گەورەيە .

١٠ / واژەتىنان لە بەركەدنى جلى سور و بەكارنەتىنانى گولى سور لەو

پۇزەدا ئەمەش وەك سەرپىچىيەك بۇ گاور و خاج پەرسىستان و وەك سەرپىچىيەك
بۇ دروشەكانى پۇزى ۋالنتاين .

خۆشەويىستى راستەقىنە

خۆشەويىستىيەكى سەيرە سالى جارىك گولىك يان نامەيەكى بۇندار دەگۈرنەوە ، لەم خۆشەويىستىيە سەير تر لاوani موسىلمانى ئەم ولاتىيە كە كويىرانە لاساي دەكەنەوە و پۇزى (ۋالنتاين) بە جەتن دەزانن و بەو پەپى ساۋىئىلەكىيى قەناعەتىيان بەوە كردووە كە پۇزى خۆشەويىستى يە ، قەت لە خۆمان پرسىيە ئەمە چ خۆشەويىستىيەكە لە كەسانىتكەوە پىيمان گەيشتۈوە كە خۆشەويىستىيان پەيوەست كردووە بەو بىنانەي ناويان لىتباوه (خوا) بەمەش ئىخلاصيان لە دلە كانمان كوشت ، كە مەرجى سەرەكى قبول بۇونى كرددەوە كانمانە لاي پەروەردگار ، بەراسىتى ئەمە خۆشەويىستى نىيە بەلگولە بنەپەتدا سەرلىيىشىوان و لە پىگاي راست دەرچونە ، و تەنها شوين كەوتىنىكى

كويزانەيە ، و هىننانە دى خەونى ئەو كەسانەيە كە لە گەل خواى پەروەردگاردا كەسى تر ئەپەرسىن ، وەك خواى گەورە ئەفەرمۇئى : ﴿ وَمَنَ النَّاسُ مَنْ يَتَّخِذُ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَنَّدَادًا لُّجُبُرٍ يَهُمْ كَحُبُّ اللَّهِ ﴾ (البقرة : ١٦٥) .

واتە : خەلکانىكى وا هەن كە جىڭە لە خوا خۆشەويسىتىنى خواى پەروەردگار ئەخەن و دادەنەن و خۆشەويسىتىان پېيش خۆشەويسىتى خواى پەروەردگار ئەيانكەن بەهاوهلى خواى پەروەردگار . بىڭومان ئەمەش ھاوهل بىپاردانىكى پۇن و ئاشكارا يە .

سەيرم دىئى كە موسىلمانى زىر و خاوهن ھزر لە پۇزى (ئالنتايىن)

جەژن دەگىرى و خۆشحالى دەرئەپى لە كاتىكىدا نە خوا و نە پېغەمبەر ﷺ فەرمانىيان نەكردووه بە جەژن گىران لەم پۇزەدا ، قەت لە خۆتان پرسىيە كى فەرزى كردووه لەسەرمان ؟ كام خۆشەويسىتى ؟ ئەو خۆشەويسىتى يە ئىيادا شەرەفى خەلک دەپۇيىشت و دەست درىئىزى ئەكىيە سەر ناموسى خوشك و كچەكانمان ؟ كام جەژن ، ئەو جەژنەي بۇوهتە ھۆى لە دەست چونى لاوه كانمان و كوشتنى خۆشەويسىتى خوا لە دلەكانيان ؟ .

ئەي ئەو كەسەي بە پەرۋىشە و چاوهپوانى پۇزى (ئالنتايىن) ئەكەيت بۆچى بە پەرۋىش نىت بۆ ھاتنى مانگى (ذي الحجة) كەمانگى سەفەركرىنە

بۇ حەج ؟ بۇ چاوه پوانى بۇزى (عرفە) ناكەيت كە بۇزۇو گىتن تىايىدا ئەبىتە
ھۆى لىخۆشبونى تاوانى دوو سالت ؟ بۇ ناتەۋى لە خۆشەويىستى راستەقىنە
تى بىكەى ؟

ئەى ئەو كەسانەى بە پەرۇشىن بۇ بۇزى خۆشەويىستى ئەتانەۋى لە (
ۋالنتايىن) ھوھ فىرى خۆشەويىستى بن ؟ ئەتانەۋى لە چىرۇكى
سەرگۈزەشتەرى (ۋالنتايىن) ھوھ فىرى خۆشەويىستى بن كە لەپىناو
بانگەشەكىدەن بۇ خاچ پەرسىتى كوزراوه ؟ ئەى بۇچى لە چىرۇكى پىغەمبەر (
إبراهيم) ھوھ فىرى خۆشەويىستى نابن كە ئامادەبۇولە پىناو رەزامەندى
پەرۇھەردگارى كورپەكەى بکاتە قوربانى ؟ ! ئەمە يە چىرۇكى خۆشەويىستى
پاستەقىنە ، لەپىناو خۆشەويىستى و رەزامەندى پەرۇھەردگارى دەستى لە
باوكايەتى ھەلگرت ، بۇ پەند لەم چىرۇكە وەرناكىن ؟ ئەى ئەو كەسانەى
شانازى بە بۇزى عاشقانە وە ئەكەن خۆشەويىستى پاستەقىنە لە ئىسلامدا يە
كە هىچ جىاوازىيەك ناكات لەنیوان (ھەزار و دەولەمەند ئافرهەت و پىياو رەش
و سې گەورە و بچوک لەش ساغ و نەخۇش پىرو لاو) تەنها بە لە خواترسان
(التقوى) نەبىت ، باشه قەت لە خۆتان پىرسىيە ئايا ئىمە جەڭىمان نىيە و
لاسايى خاچ پەرسەستان ئەكەينە وە ؟ ! مۇسلمانى يەك خوا پەرسەت ئە و
خۆشەويىستى يە لە ئىسلامدا ھەيە لە هىچ ئايىنېكى تردا نىيە و بەدى ناكىز

، ئەویش خۆشەویستى خواي پەروھەردگاره كە ھۆكاري بۇ خۆش بەختى و بەدەست ھىنانى بەھەشت ، بەپىچەوانەوه ئەو خۆشەویستىيە پېشىيوانانى (ۋالنتايىن) بانگەشەى بۇ ئەكەن زىاتر و زىاتر لە ئاڭرى دۆزەخ نزىكمان دەكاتەوه .

خۆشەویستى پەروھەردگار دوور كەوتىنەوه يە لە سىتم لىكىدىن و ئىسراپ و خيانەت و فەسادى ئەخلاقى ، لە كاتىكدا خۆشەویستى (ۋالنتايىن) دوور كەوتىنەوه يە لە تەوبە و چاكەكارى و پاكى و ئارام گىتن و لەخوا ترسان.

خۆشەویستى پاستەقىنە لە شويىن كەوتىنى پىيغەمبەردايە ﷺ ، وەك خواي پەروھەردگار ئەفەرمۇيت : ﴿ قُلْ إِنْ كُتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحِبِّكُمْ اللَّهُ وَيَغْفِرُ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴾ (آل عمران : ۳۱) ، واتە :

ئەى پىيغەمبەرى خوا ﷺ بەوانەى كە لافى خۆشەویستى خوا لىدەدەن بلىّ : ئەگەر ئىيۇھ بەپاستى خواي پەروھەردگارتان خۆش دەۋى شويىنى من بکەون لەپاداشت دا خواي پەروھەردگار خۆشتانى ئەۋى و لە تاوانەكانتان خۆش دەبىّ .

(لا إِلَه إِلَّا اللَّهُ) چەن خۆشەویستىيەكى گەورەيە خواى پەروەردگار

خۆشتى بويى ، بەلام چۆن ؟ تەنها بە شوين كەوتى پىغەمبەرەكەي صلوات كە فەرمانمان پىدەكتات بەوهى كە دووربىن لە جەزئى گاور و خاچ پەرەستان ، لىرەدا پىتان ئەلئيم ئەگەر ئەتانەوئى خواى پەروەردگار لىتانا توپەبى ئەوا بکەونە شوين (ۋالنتايىن) و بەدەستى خۆتان خۆتان توشى سزاى سەخت بکەن ، لە پىنناو چىش ؟ ! ! لە پىنناو جەزنىكى بى بنەوا و لەپىنناو كەسىكى خاچ پەرسى ئارەزوو پەرسىت ! سەيرم دى لەو كەسانەي لە پۇزى (ۋالنتايىن) بە دواى خۆشەویستى راستەقىنە دەگەرىن لە كاتىكدا ئايىنى ئىسلام كانگاي خۆشەویستىيە ، و قورئان گەورەترين سەرچاوهى خۆشەویستى يە ، زىر بە داخەوە خاوهەن ئەم سەرچاوه بە نرخەين كە چى كۆمەلېك بى باوهەر و خاچ پەرەست ئەيانەوئى لاوانى موسىلمان فيرى خۆشەویستى بکەن ! ! ! لە راستى دا نايانەوئى فيرى خۆشەویستىيەن بکەن بەلكو گالتە بە عەقلمان ئەكەن و ئەو سەرچاوه گەورەيە خۆشەویستى كە (قورئان) ه ئىمە ھەمانە و ئەوان نىيانە ئەيانەوئى لە ناوى بدهن ، برا و خوشكى موسىلمان بەشدارىكىرن لە (ۋالنتايىن) تەنها مردىنى دلەكانمانى تىيايە و هيچى تر ، دەزانى مردىنى دل ماناي چىيە ؟ ماناي ئەوهىيە ناسنامەي خۆمان لە دەست ئەدەين كە موسىلمانىن ، چونكە دەكەوينە شوين

ئارەزووەكانى شەيتان و گاور و خاچ پەرستان ، و ئەكەوبىنە دواى كلاوى با
بىدوو ، بۆيە ئەمەتان پى ئەلېم زۆر ئەترسم بچىنە پىزى ئەو كەسانەى كە
پىغەمبەرى خوا عَلِيٌّ لە بارەيانەوه فەرمۇيەتى : " إنما أخسى عليكم
شهوات الغي في بطونكم وفروجكم ومضلات الهوى " (رواه أحمد و
الطبراني و البزار ، وصححه العلامة الألباني في صحيح الترغيب والترهيب
، برقم : ٢١٤٣) ، واتە : تەنها لەوه دەترسم لە سەرتان كە تۈوشى
ئارەزووەكانى بن كە بە هويانەوه گومرا دەبن ، بەھۆى ئارەزووەكانى سكتان
يان ئارەزووەكانى داوىنەوه ، لە گەل گومپايىيەكانى ئارەزۇو .

(ۋالنتايىن) جەزئى ئەو كەسانەيە خواي پەرودگارلىيەن تورەيە ،
كەواتە تا لە دونيا ماون و زىندۇن پەشىمان بىنەوه و بگەرىنەوه بۆ لاي
پەرودگارتان ، چونكە لە قىامەتدا (ۋالنتايىن) ھىچى لە دەست نايەت
بۇتانى بکات ، وە ئەگەر شەفاعەتىش بۆ خۆشەويستان بکات وەك خۆيان
ئەلەين ئەوا تەنها ئەبىتە پىشەوا و پىشەپەويان لەگەل خۆيدا بەرەو دۆزەخ
ئەيانبات ، ئەو كات تەنها قسەي ئەو كەسانە دوبارە ئەكەيتەوه كە
پەرودگار لە بارەيانەوه ئەفەرمۇيەت : ﴿ يَا وَيْلَتَى لَيْتَنِي لَمْ أَتَخْذُ فُلَانًا خَلِيلًا

لَقَدْ أَصَلَّنِي عَنِ الْذِكْرِ بَعْدَ إِذْ جَاءَنِي ﴿٢٨﴾ (الفرقان : ۲۸) ، واتە : وھى بە حاىم خۆزگە فلانە كەسم نەكردايە بە ھاوەلى خۆم چونكە لە ئائين دورى خستمەوە دواى ئەوهى كە پىم گەيشت .

ئايا پاش ئەم ھەموو لېكدانەوە يە ھەر ئامادە شويىن ھەوا و ئارەزوى پوچەلى خاچ پەرەستان بکەوى ؟ !

ئەمە يە حەقىقەتى ئەو پۇزەى ناويان لىيىناوه (پۇزى خۆشەويسىتى !!!) كورپانمان فيئر ئەكەن كە گولى سور و نامەى رىنگاوارەنگ پىشىكەش بە كچان بکەن و لەگەلىيان عەشق ئالا و گۇر بکەن !! ! باشە ئەى كورپان كە (فالنتايىن) فيئرى ئەمەى كردن ئايە پازى ئەبن كورپى تريش والە گەل خوشكە كاننان بكتات و نامەى عەشقى بۇ بنىرى ؟ ئەگەر پازى بن ئەمە نزم ترىين پلهى روشتە و هىچ كات خوا پىي خوش نىه ، ئەگەر راپىش نەبن بە ھەمان شىيوه يە هىچ جياوازىيەكى نىه بىگە خراپتريشە چونكە ئەو كارەى بۇ خەلکى حەرام ئەكەيت بۇ خوتى حەللا ئەكەيت ، بىريشت نەچىت خەلکىش بۇ خوشك و كچەكانيان پىييان خوش نىه تو وايان لەگەل بکەيت .

ئەمە ئەو خۆشەويسىتىيە كە (فالنتايىن) فيئرمان دەكتات ، لە وەتهى دواى ئەم جۆره خۆشەويسىتىيە كە توين خيانەت نۆر بۇوه و راستگوئى كەم

بۆته وە له نىو مۇسلمانان ، چونكە خۆشەویستى پاستەقىنە پولە نەمان و فەوتانە ، بۆيە كاتى ئەوه هاتووه بە گاور و خاچ پەرەستان بللېين : جەزئى خۆتان بۆخۆتان ، چونكە جەزئى مۇسلمانان ھەموى خۆشەویستى يە ، وە كاتى ئەوه هاتووه خۆشەویستى پاستەقىنە لە خۆشەویستى دەست كردى مرۆغ جىا بىكەينەوە ، بۆيە نامانەوى خۆشەویستى بىكىيەتە جەژن بۆمان ، چونكە ژيانى مۇسلمانان ھەمووى خۆشەویستى يە و پىيەویستى بەوە نىيە لە سالىكدا يەك پۇزى تەرخان بکات بۆ خۆشەویستى ، چ خۆشەویستىيەكىش ؟ خۆشەویستىيەكى ناشەرعى !!

بەپاستى مۇسلمان پىيەویستى بە پۇزىكى دىيارى كراو نىيە بۆ خۆشەویستى ، ھەموو پۇزىكى مۇسلمان جەزئى خۆشەویستى يە ، خۆشەویستى پەروەردگار و پىيەمبەرەكەي صلوات الله علیه و آله و سلم ئايا ئەمە جەژن نىيە ؟ ! خۆشەویستى دايىك و باوک ، خۆشەویستى خوشك و برا ، خۆشەویستى ئايىن ئايى ئەمانە ھەمووى جەژن نىن ؟ خۆشەویستى ڭن و مىردى ... هەندى ، ھەموو ئەمانە جەزئى مۇسلمانانە ، بۆيە خۆشەویستى هيىنده بىنرخ نىيە كە ئەوهندە بچوڭ بىكىيەتە لە پۇزىكدا گۈزارشتىلى بىكىيەت ، ئەوهش بە دلەوە حەقىقەتى (ۋالنتايىن) ئى خويىنديتى وە بۆيى دەر ئەكەوى كە (پۇزى ۋالنتايىن) پۇزى دروست كردىنى رقە نەك خۆشەویستى ، پۇزى تاوانە ، جەزئى ئابپۇ چون و

لەكەدار كردىنى شەرهەفە ، جەزنى لە ئاگرى دۆزەخ نزىك بونەوهىيە ، بۇيە ئەمانەتان ئەخەمە پېش چاو نەوهك دۇرۇمنانى خوا بەناوى خۆشەويىستى يەوه بىنانكەنە مەقاشىڭ بۇ ئەوهى دەستى خۆيان نەسوتى ، ئەم جەزئەش وەك پۇن و ئاشكرايە زىندۇ كردىنەوهى يادى كەسىكە خيانەتى لە (ئايىنى نەصرانىيەت) كردوھ و دواساتەكانى ژيانى بە خۆشەويىستى بە سەر بىردووھ ، چ خۆشەويىستىيەكىش ؟ خۆشەويىستىيەكى ناشەرعى ئەمە لەلايەكەوه ، لەلايەكى ترىيشەوه ئەم جەزئە زىندۇ كردىنەوهى داب و نەريتى پۇمانىيە بت پەرسەكانە بەلام لە پۇشاكىيکى نويى خاچ پەرسىيدا .

بەشدارىكىردىنى موسىلمانان لەم جەزئە ھۆكارە بۇ ھاتنەدى ئەو خەونەى دۇرۇمنانى خوا ، كە چەندىن سالە خەونى پىيوھ دەبىنن ئايا ھاوكارى دەكەيت لە ھاتنەدى خەونى دۇرۇمنانى خوا و مەرقاپايەتى ؟

چۈن ئەوان شاناڑى بە جەزئەكانى خۆيانەوه دەكەن و گالتە بە جەزئەكانى ئىيمە دەكەن ، وەرن با ئىيمەيش پىكەوه شاناڙى بە ئايىن و جەزئەكانى خۆمانەوه بکەين ، بەپاستى شورەيىيە بۇ موسىلمانان ئەگەر (پۇزى ۋالنتايىن) بە جەزئە بىزىن چونكە لەپاستى دا (ۋالنتايىن) تەنها برىتى يە لە خۆشەويىستىيەكى دروست كراوى مەرقۇ ، چ مەرقۇتىكىش ؟ مەرقۇتىكى خاچ

پەرسىت كە دواتر ئەكىرىتە خواي خۆشەويسىتى ئايا موسىلمانان لە (۱۴ / ۲) ئامادەن ئەم خوايە بېپەرسىتن و لە جەزئەكەيدا بەشدارى بکەن ؟ يان ئەللىن تا ئىستا بى ئاگابوين و فېيودرا و بويىن ، بۇيە چىتر نابىنە يارى دەستى ئىيە خاچ پەرسىت ، جەزئى خۆتان بۇ خۆتان و جەزئى خۆمانىش بۇ خۆمان .

موسىلمانى بەرپىز ، وشەى خۆشەويسىتى زۇر لەوه گەورەترە لەپۇزىكى وەكىو پۇزى (ۋالنتايىن) گۈزارشتى لىبىكەين ، وەرن با فيئربىن خواو پېغەمبەرەكەيمان ﷺ خۆش بوى ، وەرن با يەكتىمان خۆش بوى و درق لەگەل يەك نەكەين و خيانەت لەيەك نەكەين ، وەرن با دەست درېيىزى نەكەين سەر شەرهەف و ناموسى يەكتىر ، ئەمە يە خۆشەويسىتى راستەقىنەيە ، بۇيە تەنها ئەللىم (ۋالنتايىن) جەزنىكى كۆنى پۇمانىيە بىت پەرسىتكانە لە پۇشاكىكى نوئى خاچ پەرسىتىدا ، كە هيچيان لەوى تر باشتىرىيە ، ئىتە ئەتەوى لاي كى بەدواي خۆشەويسىتىدا بگەپىيت ، لاي بىت پەرسىستان كە جۆرە خوايەك دەپەرسىتن دروست كراوى دەستى خۆيانە ، يان لاي خاچ پەرسىستان كە (عىسای) كورپى (مەرييەم) بەخوا ئەزانن ؟ (نعوذ بالله) هەروەك خواي پەروەردگار لەبارەيانەوە ئەفەرمۇيىت ﴿ لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَاتَلُوا إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْمُسِيْحُ ابْنُ مَرْيَمَ ﴾ (المائدة: ۱۷) ئەوهشىت لەياد نەچىت ئەمانەيى كە

ئەيانەویت موسىلمانان فيرى خۆشەویستى بىكەن پىغەمبەرى خوا
 لەبارەيانەوە فەرمۇويەتى : " والذى نفسي بيده لا يسمع بي رجل من هذه
 الأمة ولا يهودي ولا نصراوي ثم لم يؤمن بي إلا كان من أهل النار ")
 صححه العلامة الألبانى في الصحيحه ، برقم : ١٥٧) ، واته : سوئىند
 بەوهى كە گيانى منى بەدەستە هىچ كەسىك نابىت لەم ئوممەتە يان لە گاور
 و خاچ پەرستان كە ھەوالى ھاتنى منى پىبگات و باوهەرنەھىنى بەوهى كە
 خواى پەروەردگار بۆى ناردومن بەدىنلەيىھەوە تاھەتايە لەدۆزەخدايە .

ئەمانە ئەو كەسانەن كە خۆشەویستى فيرى ئىمە دەكەن ، نەك باوهەپىان
 بە پىغەمبەرە كەمان نىيە ﷺ بەلکو گالىتەشى پىدەكەن ئىترەج
 خۆشەویستىيەك فيرى ئىمە ئەكەن ؟ ! ! دىنلەيابە هىچ جۆرە خۆشەویستىيەك
 لەخەلکى دۆزەخەوە فيرى نابىن ، چونكە يەكىك باش بىت ھەركىز دۆزەخ
 نابىتتە دوا مال و جىڭىاي ، كەسانىيىكىش خەلکى دۆزەخ بن چاوهەپوانى شتى
 باشىان لىناكىتتە ، بۆيە ئاگەداربە گاور و خاچ پەرستان بى باوهەپن و خەلکى
 دۆزەخن و بەو جۆرە خۆشەویستىيە ئەيانەوى بق لاي خۆيان رامان بکىشىن و
 دواتر لەگەل خۆيان بەرە دۆزەخ بمانبەن ، چونكە پىيان خۆش نىيە
 موسىلمانان بەھەشتى بن و خۆيان دۆزەخى بن ، جا ئەگەر ئەتەوى لەجەزئى

خەلگى دۆزەخ بەشدارى بکەيت ئەوا خۆت بەرپرسىيارى لەوهى بەسەرت دېت
! چونە پىت خۆش بىت و پىت ناخۆش بىت (فالنتاين) جەزئى خەلگى
دۆزەخ !

ووتەي كۆتايى

ھەروەك باسمان كرد (ۋالنتايىن) جەزنى موسىلمانان نىيە و بەشدارى كردىنىش لەم پۇزەدا حەرامە و كاريکى ناشەرعىيە و تاوانىيىكى زۆر گەورەيە بە بەلگەي ئەو ھەموو ئايىت و فەرمۇودەيەي كە لەسەرەوە خىستمانە پۇو ، بەم شىيۆھەيەش ئەم جەزئە و جەزئەكانى ترى گاوردۇ خاچ پەرستان دەبىنە كۆسپىيىكى گەورە لە بەرددەم خۆشەويىستى پاستەقىنە ، بۆيە من نامەوى موسىلمانان لە خۆشەويىستى پاستەقىنە بى بەش بن ، بەلکو مەبەستىم ئەوھەيە ئاگەداريان بىكەمەوه لەم خۆشەويىستى يە دروست كراوهى دەستى كافران ، ئەمەوى لە پىيگەي قورئان و فەرمۇودەوە فيرى خۆشەويىستىتان بىكەم ، وەك ئەو فەرمۇودەيەي كە پىيغەمبېرى خوا صَلَّى اللَّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ تىايىدا فەرمۇويەتى : " والذى نفسي بىدە لا تدخلوا الجنة حتى تؤمنوا ولا تؤمنوا حتى تحابوا أفالاً أدلکم على أمر إذا فعلتموه تحاببتم أفسوا السلام بينكم " (صححة العلامة الألباني في صحيح سنن أبي داود ، برقم : ٥١٩٣) .

واتە : سويند بەوهى نەفسى منى بە دەستە بەھەشت بەدەست ناھىيىن تا باوهەنەھىيىن ، وە باوهەنەھىيىن تاوهەكى يەكتان خۆش نەويىت ، ئايىھەنەشت

پىنمييان نەكەم بۆ كرددوه يەك ئەگەر ئىيۇھ ئەنجامى بىدەن دەبىتە ھۆى خۆشەويسىتى لەنىوانناندا ؟ ! لە ئىيۇ خۆتاندا سلاؤ لە يەكتىر بىكەن .

ئەمە يە خۆشەويسىتى راستەقىنە يە ، بەلام بەداخەوھ خۆشەويسىتى كراوه بە ھۆكارىيەك بۆ جىيەھى كىرىنى پىلانى بىت پەرەستى و تىر كىرىنى شەھەوەت ، تا ئەو پادەيەي بى باوهپان خۆشەويسىتىيان پەيوهست كردووھ بە چەند ئەفسانەيەكەوھ كە مرۇقى ثىر ھەرگىز باوهپى پى ناهىيىنى ، زۇر بە داخەوھ پىاواني كۆنى كەنيسەي خاچ پەرەستان بەرھەلسىتى ئەم جەزئە بۇون و پىيىمان وابۇو پەوشتى لاوهكان خرالپ ئەكا ، كەچى موسىلمانانى ئەمپۇ بە جەزئى ئەزانن و ئاھەنگ ئەگىپن و بەشدارى ئەكەن !! !

بۇيە لە كۆتايدا ئەلىم : ئەي ئەو كەسانەي خۆشحالىن بە هاتنى ۋالنتاين ... ئەي ئەو كەسانەي نامەي عەشق و خۆشەويسىتى لەم پۇزەدا ئەگۈرنەوھ ... ئەي ئەو كەسانەي بە گولى سور پىشوازى لە ھاۋىيەكانتان ئەكەن ... ئەي ئەو كەسانەي لە پۇزى ۋالنتاين ئاھەنگ ئەگىپن و جلى سور لە بەر ئەكەن و گولى سور بەدەستەوھ ئەگىن و لە يەختانى ئەدەن و بۆ ھاۋىيەكانتانى ئەبەن ؟ ! !

ئاگەدار بن ئەم كاره دىوييکى تەواوى خاچ پەرسىتى ئەنوينى ديوهكەى ترييشى بت پەرسىتى ، ئەمه رازى بونە بەو ناشەرعييەى كە ئەوان لەسەرين ، ئەوانەش كە خستمانە پۇو بەلگە بۇون لەسەر ئەوهى ئەم پۆژە (ۋالنتايىن) پۆژى گۈزارشتى كىرىن لە خۆشەويىستى (بت پەرسىتى) و كۆنە پەرسىتى .

ئەى موسىلمانى يەك خوا پەرسىت ئىستا زانىت كە پۆژى (ۋالنتايىن) جەزئى موسىلمانان نىيە و بۆمانىش نىيە بە جەزئى بىزانىن بۆيە لەسەر پېچكە و رېبازى موسىلمانى خوت بىيىھە و خوت پەيىھەست بىكە بەو دوو جەزئەي كە ھەمانە (رەمەزان و قورباڭ) .

ئەم كارەش لە بنەپەتكانى پەرسىتنەكانته ، بۆيە تەنها ئەلىم ئاخۇ كەسىك ھەيە ھەربە جەزئى بىزانى و بەشدارى تىدا بىكەت ؟ ! ! !

وَآخِرُ دُعْوَانَا أَنِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ .